Патріотизм мисливців перед Другою Світовою війною

Неспокій в Україні, викликаний подіями на Сході та російською агресією, спонукав нас – її громадян переглянути своє відношення до українського війська. Сьогодні хай навіть примарна можливість розв'язання Третьої Світової війни робить українських вояків захисниками миру не лише в Україні, але й в Європі. Такого сплеску народної пошани та підтримки армії не пам'ятають ні народжені в СРСР, ні у незалежній Україні. Прості містяни та селяни збирають для вояків і амуніцію, і їжу, і одяг. Всі ці події нагадують довоєнну тривогу Польщі 1939 року, коли не існувало жодної організації, яка б не підтримувала армію, щоб зберегти хиткий мир. Особливо відзначались місцеві громади, для яких це була можливість виявити свій патріотизм, зміцнити дух народу.

1 січня 1938 року Польська мисливська спілка виступила з ініціативою збирати використані патрони (гільзи) від гладкоствольної і нарізної зброї для потреб армії. Її клич «Використані набої – у фонд народної оборони» знайшов відгук по всій території. Адже метал, з якого виготовлялась зброя, Польща взагалі не виробляла. Для мисливців це взагалі не складало труднощів, оскільки до цього часу всі використані гільзи викидали на смітник або їх збирали хлопці з нагінки, щоб продавати браконьєрам або торгівцям-євреям. Останні навіть влаштували собі успішний бізнес: купували всі запропоновані гільзи, сортували відповідно до калібру і продавали. Нова гільза коштувала 15 грош, а стріляна – лише 2-3 гроші, проте кожна має 2 грами чистої міді. Якщо рахувати, що в середньому кожен мисливець щороку купує 200 набоїв, а мисливців у Польщі було на той час 50 тисяч, то вони витрачають 10 млн патронів, тобто, 20 тонн міді[1]. Слід додати, що у довоєнній Польщі був дуже розповсюджений стрілецький спорт, а на стрільбищах використовували дуже багато набоїв, що становило ще додаткових 50%.

Однак, Східна частина Польщі, тобто, наші землі не надто активно приймали участь у цій акції. Тож керівники полювань отримували від товариства інструкції, як на належному рівні організувати збір гільз після

---

[1] Kalendarz myśliwski na 1939 rok. – Warszawa: Polski związek Stowarzyszeń łowieckich, 1939. – s. 216-218.

полювання. Для цього призначали відповідального хлопця з нагінки, який після кожної нагінки підходив до всіх мисливців та забирав у них гільзи[2]. Польська спілка мисливських товариств організувала випуск спеціальних мішечків з написом «Фонд народної оборони», які роздала власникам великих мисливських господарств, де після полювання слід було складати гільзи[3].

Майор Генрик Піхета з Коломиї зобов'язував мисливців здавати використані гільзи у найближчий воєнний гарнізон, про що отримували відповідну квитанцію. Такий механізм збору був погоджений відповідним наказом Міністерства оборони Польщі[4]. Крім того, заклики до мисливців про допомогу армії лунали зі шпальт мисливської періодики. Зокрема, у газеті «Ловець польський» закликали не лише здавати гільзи на металолом у фонд

[2] Złom myśliwski na F.O.N. // Łowiec – 1939. – № 17-18. – S.56.

[3] KU UWADZE PP. WŁASCICIELI ŁOWISK I PROWADZĄCYCH POLOWANIA // Łowiec Polski – 1938. – № 36 . – S.737.

[4] ZBIÓRKA ŁOMU MYŚLIWSKIEGO NA F. O. N. //Łowiec – 1938. – № 8 . – S.59

народної оборони, але й таким чином боротись з браконьєрством[5]. Пропонувалось спеціально пошкоджувати гільзи для здачі, бо траплялись випадки, коли нечисті на руку воєнні перепродували їх мисливцям, адже гільзу можна використовувати два-три рази[6].

Польська спілка мисливських товариств організувала друк листівок, які вкладали у кожну пачку готових патронів з нагадуванням здавати використані патрони у фонд народної оборони[7].

Міністерство зв'язку звільнило від оплати поштові відправлення у фонд народної оборони. Фактично з початку 1939 року мисливці отримали право відправляти свої дари безкоштовно до «Фонду народної оборони», що знаходився за адресою: Варшава, вул. Маршалковська, 17.[8]

Проте у фонд здавали кошти не лише польські мисливці. Відомо, що бельгієць Шольберг надіслав раритетну мисливську рушницю, яку в подальшому було продано на спеціалізованому аукціоні[9].

Долучались до підтримки армії й діячі мистецтва. Відомі виконавці, як і на даний час українські митці, давали концерти, кошти від яких йшли у фонд оборони[10]. А Краківська філія літераторів вирішила, що кожен літератор повинен написати вірш або новелу, гонорари за які направлялись у фонд. Також літераторам було запропоновано безоплатно організувати і взяти участь у літературних читаннях[11].

Сьогодні мисливці також мають можливість використати весь свій професійний потенціал. Вони вправно володіють власною мисливською

---

[5] Echa artykułu „złom myśliwski na f.o. n." //Łowiec Polski – 1938. – № 4 . – S.69.

[6] Władyslaw Zabiello oddawajmy łuski na fundusz obrony narodowej //Łowiec Polski – 1938. – № 16 . – S.323-324.

[7] ZBIÓRKA NA F. O. N. // Łowiec Polski – 1939. – № 1 . – S.32.

[8] Składaimy dary na F. O. N. // Łowiec Polski – 1939. – № 10. – S.317.

[9] Dar przemysłowca belgijskiego na fundusz obrony narodowej w polsce // Łowiec Polski – 1939. – № 13. – S.419.

[10] Artyści lwowa na FON // Gazeta lwowska. – 1939. – № 86. – S.2.

[11] Literaci krakowscy na F. O. N. // Gazeta lwowska. – 1939. – № 99. – S.3.

зброєю, і їх можна за умови вдосконалення законодавчої бази використовувати для підтримки правопорядку у місцях їх постійного проживання. Впевнений, що багато мисливців виявлятимуть активну громадянську позицію щодо збереження єдності країни.

Проців О.Р. Патріотизм мисливців перед Другою світовою війною / Олег Проців / Лісовий і мисливський журнал – 2014 № 5 (106) – С. 48.